

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XXXII. Ejusdem Sententiæ oppositæ alia Probatio affertur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA XXXII.

ABSURDITAS SEQUELÆ.

*Eiusdem Sententia opposita alia
Probatio affertur.*

150. **N**on tantum P. Haunoldus lib. 2. n. 283. libenter persuasisset, sed etiam actum persuasit, atque ex S. Thoma clarè deducitur, Legem sequendi semper opinionem probabiliorē, perniciosam esse. Nam juxta S. D. 1. 2. q. 95. a. 3. in C. ad finem, illa Lex est perniciosa, quæ non sufficienter est manifesta: refertur enim manifestatio ad cavendum nocumentum, quod ex ipsa lege posset provenire, inquit ille. Atqui juxta alium textum contr. 30. n. 148. ex eodem S. D. q. 94. a. 4. relatum, præfata Lex non est sufficienter manifesta, manifestatione tali, qualem S. Doctor ibid. ad legem naturalem requirit: ergo est perniciosa: cujus præterea incommoda aliqua recenset P. Haunoldus l. c. nempe, nimis frequentem difficultatem inveniendi, perplexitatem discernendi, & arduitate communiter & à plerisque insuperabilem, se submittendi legi, solum apparenter probabiliori, & adhuc incertæ, propter rationes insufficientes ad enervandas oppositas, & ad evertendum judicium rationabile ac prudens de licentia omittendi actionem, hinc & nunc sæpe valde præjudiciosam, damnosam, & arduam: ad quæ nocumenta S. Thomam in citato loco repressisse, est indubitatum.

151. Unde etiam si non propter quamcunque duritiem Lex certa & manifesta, qualis est præceptum de diligendis inimicis, & Confessione peccatorum, sit neganda ac deferenda, quæ propter ingentia emolumenta communis inter homines commercij, vel remissionem gravium peccatorum & poenæ æternæ jam aliàs debita, vel propter alia hujusmodi levamenta multum emolitur: tamen sufficit commemorata durities legis, sequendi semper opinionem probabiliorē, ad eam, utpote adhuc incertam, merito negandam, cum non tantum majoribus emolumentis etiam sit destituta, sed insuper, dum per illam intenditur diminutio transgressionum materialium, multiplicentur transgressionum formales Divinæ Voluntatis, & contemnatur ac spernatur donum gratiæ & Charitatis, corpi Regis David psal. 118. dilatantis, & juxta S. Thomam. 1. 2. q. 98. a. 1. ad 3. dari solita non volenti, neque currenti, sed ex dono misericordientiæ DEI, ad Rom. 9. Quod si autem ex præsumptione hujus doni, ab Adversario in Solutionem oppositi argumentario ex duritie legis esset infirma, etiam S. Thomas eandem duritiem inutiliter objecisset 4. dist. 17. q. 3. a. 1. q. 4. contra

obligationem statim post commissum peccatum per Confessionem illud expiandi, dicens: Sed hoc videtur nimis durum. Neque etiam communiter rectè adhiberetur contra obligationem sequendi opinionem semper tutiorem, etiam tunc, quando hæc est minus probabilis, uti est illa Opinio S. Bonaventuræ & Hugonis de S. Victore, proximè à S. Thoma negata. Caveat itaque Adversarius, ne, non curatâ duritie, imponens obligationem incertam, incurrat reprehensionem eorum, de quibus S. Thomas exponens illa verba Christi Matth. 23. Alligant enim Onera gravia, & importabilia &c. inquit, adjiciunt præceptis Dei gravissima Onera, & ideo notatur præsumptio eorum, quia alligant alia Onera, super Onera à DEO imposita.

152. Putat ille quidem, satis sibi esse præcautum. [Cum enim (inquit) in moribus vix quidpiam sit tam turpe, quin ex aliqua plausibili ratione (debuisset Adversarius dicere, ex aliqua verè probabili ratione, ut argumentum Statum quæstionis attingeret) nanciscatur Amasium aliàs doctum, & pium: libertas eligendi sententiam minus probabilem sternit perniciosè latum, & roseum pontem, per quem Vix non omnia peccata turò transeant, ut maturius ponderarunt plures cordati Recentiores, non verentes multitudinem Authorum, aliter ab heretico, & nudius tertius sententium, (loqui videtur Adversarius in sensu Regij Vatis ps. 89. v. 4. Quoniam mille anni ante Oculos tuos, tanquam dies hereterna, quæ præterit.) & sæpe instar Ovium semutuo sequentium.] (Si Adversarius hac similitudine doctrinæ Innocentiam vult denotare, bene dicit, si autem inconsiderantiam in quæstione tam gravis momenti, hæc dicens contumeliam illis facit: quasi verò illi, qui habent libertatem amplexandi quamcunque doctrinam sibi probabiliorē, magis se mutuo attrahant, quam illi, qui in certis quæstionibus, & præsertim in hac, quasi conventionē factā, condixerunt.) Verum ista, cum sine fundamento ab Adv. asserantur, facilè à P. Haunoldo negantur: quia cum docet, quod liceat sequi sententiam probabilem relicta probabiliore, turpibus aut laxis sententiis nullam per hoc adstruit probabilitatem, sed ea quandoque sub principio universali, illud traducendi studio, malè & impertinenter subsumitur. Ipse verò P. Haunoldus n. 287. in fine expressè dicit, quod semper ab opinionibus laxioribus, & malè Sonantibus alienus fuerit, nec ulli novæ opinioni subscribat, nisi solida rationi, non facilè solubili innitatur: talis enim ad sententiam aliquam verè probabilem reddendam omnino est necessaria. Unde etiam quando Tamburinus lib. 1. in Decal. c. 3. §. 3. n. 3. inquit, eum bene operari, qui probabilitati, quantumvis tenui confidit, mox addit, modo à probabilitatis finibus non exeat, ad quam licet solida, nec facilè solubilis ratio requiratur, potest tamen comparatione

sententiæ oppositæ, solidioribus rationibus subnixæ, dici tenuis, absolute tenuem verò, nec P. Haunoldus nec P. Tamburinus, ut propriè & practicè probabilem admittit.

CONTROVERSIA XXXIII.

PECCATI NATURA.

An Peccatum habituale in Privatione Gratiæ, & actuale in Privatione Rectitudinis debitæ consistat.

153. **T**ria hic objicit Adversarius P. Haunoldo. Primum est, quòd suam & veram sententiam, qua lib. 2. n. 428. malitiam formatem constituit adæquatè in solo actu libero, non possit consequenter defendere, cum ex eodem argumento, quo deinde n. 504. probat, privationem gratiæ Sanctificantis esse partem constitutivam peccati habitualis, solis terminis mutatis probari possit, privationem rectitudinis debitæ esse partem constitutivam peccati actualis, sic argumentando. Illud est constitutivum peccati actualis, quo solo non posito, positis quibuscunq; aliis, non est positum peccatum actuale: sed sicut non posita privatione gratiæ, non est positum peccatum habituale, ita non posita privatione rectitudinis debitæ, non est positum peccatum actuale: ergo privatio rectitudinis debitæ est constitutiva peccati actualis, sicut privatio gratiæ est constitutiva peccati habitualis.

154. Alterum est: quòd P. Haunoldus n. 455. per decretum offerens concursus indifferenter ad peccandum vel non peccandum, cum intentione tamen potiùs actûs boni, quàm peccaminosi, non magis in tuto posuerit Sanctitatem DEI, quàm integritatem alicujus famuli, simile indifferens obsequium cum tali intentione offerentis.

155. Tertium est: quòd P. Haunoldus n. 462. (voluit Adversarius citare n. 562.) privationem gratiæ Justificantis statuens pro parte constitutiva peccati originalis, contradicat S. Thomæ 1. 2. q. 82. a. 1. ad 1. dicenti: *Peccatum Originale non est privatio pura.*

156. Ad Primum respondetur, Adversarium confundere privationem rectitudinis debitæ, realiter ab actu libero, essentialiter irrecto, indistinctam, cum privatione actûs oppositi debiti, (transmittendo pro nunc, ut inquit P. Haunoldus, dari hujusmodi privationem.) Prior privatio, quæ metaphysicè inest actu libero, est ipsa positiva differentia actûs liberi, excludens identitatem gradûs generici cû rectitudine debitæ: posterior privatio per transmissionem sup-

ponitur esse pura negatio, ordine causalitatis subsequens actum essentialiter irrecto, & excludens existentiam actualem actûs oppositi essentialiter recti, ac conformis dictamini rectæ rationis. Si itaque Adversarius intellexisset Verba P. Haunoldi cum debita distinctione dicentis, *Malitia formalis consistit adæquatè in solo actu libero, & ne quidem completur per privationem subsequentem actûs oppositi debiti, transmittendo pro nunc dari hujusmodi privationem: facile advertisset, non negari à P. Haunoldo, privationem rectitudinis ab actu essentialiter malo indistinctam, esse partem metaphysicè constitutivam peccati actualis, quod solum probat argumentum Adversarii, abstrahendo scilicet, an illa privatio rectitudinis debitæ appellanda sit formalis, vel radicalis privatio.*

157. Vnde abque præjudicio propria P. Haunoldi & veræ sententiæ, conceditur Adversario utraque præmissa sui Syllogismi, ex qua Adversarius contendat inferri consequens falsum, contradicit S. Thomæ, qui 1. 2. q. 79. a. 1. in C. expressè ait: *Peccatum nominat ens, & actionem, cum quodam defectu, id est, cum privatione rectitudinis.* & q. 82. a. 1. ad 2. *Actuale peccatum est inordinatio quædam actûs.* & q. 71. a. 6. in C. [Habet autem actûs humanus, quòd sit malus ex eo, quòd caret debita commensuratione: communis autem commensuratio cujusunque actûs determinatur per comparisonem ad aliquam regulam, à qua si divertat, incommensurata erit.] & 2. q. 118. a. 5. [Omne peccatum hocipso, quòd est malum, consistit in quadam corruptione sive privatione alicujus boni.] Et post intervallum in fine corp. [Corruptio vel privatio boni formaliter se habet in peccato, conversio autem ad bonum commutabile materialiter.] & 2. dist. 37. q. 1. a. 1. in C. ubi distinguens inter significatum substantiæ, prout est primum prædicamentum, & prout per illam cujusvis entis essentia denotatur, inquit: [Secundo modo accipiendo substantiam, potest esse dubium: utrum peccatum substantia sit: eo quòd in actu peccati duo est considerate, scilicet ipsum actum, qui essentia quædam est in eo, quòd est actus: & sic procul dubio substantia est: vel etiam NB. ipsam privationem Originis, per quam malus est, & quia privationes essentiam non habent: ideo ex parte ista peccatum substantia non est, & quia peccatum dicitur peccatum, secundum quod privatum est debito ordine: ideo peccatum absolute loquendo, dicitur substantia non esse: sed tamen in quantum actus est, substantia est.] Ecce, quantum claris Verbis S. D. quamvis fateatur peccatum realiter esse aliquid positivum; formaliter tamen; & ex parte differentię peccaminosæ dicitur esse privationem rectitudinis debitæ: non autem actûs recti oppositi, cui contrariè non autem contradictoriè opponitur.